

De visserskapel Ster der Zee (1892-2017)

125 jaren geschiedenis (en zelfs meer)

Een eerste visserskapel(letje) werd in 1854 gebouwd in de duinen langs de visserswegel, dat was op het kruispunt waar momenteel de tramsporen de oversteekplaats van de Vuurtorenstraat dwarsen. Pastoor Adriaan Nounckele (1847-1857) en reder Cornelius Bassens waren de initiatiefnemers. Deze laatste schonk een 18de eeuws gepolychromeerd Mariabeeld 'Stella Maris' uit kerselarenhout gemaakt. Deze eerste kapel, waarover geen concrete gegevens bestaan, moest reeds in 1864 plaats ruimen voor de aanleg van de spoorweg Blankenberge-Heist.

De huidige kapel 1892

Het beeld werd tijdelijk in de kapel van de zusters overgebracht. Op 18 september 1891 hebben de zusters een perceel grond in de duinen gekocht om er een nieuwe visserskapel te laten bouwen. Toen waren pastoor Juliaan Plaetevoet (1889-1904) met reder Pieter De Grootte de grote bezielers. Zij deden beroep op Baron Jean-Baptiste (de) Bethune, de grondlegger van de neogotiek, om een Mariakapel "Chapelle des pêcheurs" te ontwerpen. Het werd in 1892 neergepoot, eenzaam in de duinen en werd betaald (3.500fr) met de onteigeningsvergoeding, giften en omhalingen in de kerk.

De neogotische visserskapel is in roodbruine baksteen opgetrokken en is versierd met witstenen paramenten. Het zadeldak is bekroond met een kleine dakruiter en op de puntgevel staat een kruis. Zes spitsboogvensters en een roosvenster zijn in de muren en in de voorgevel vervat; vooraan in de kapel staat het votiefaltaar en op het altaar wordt het Mariabeeld in de troonhemel van Cornelius Bassens geplaatst.

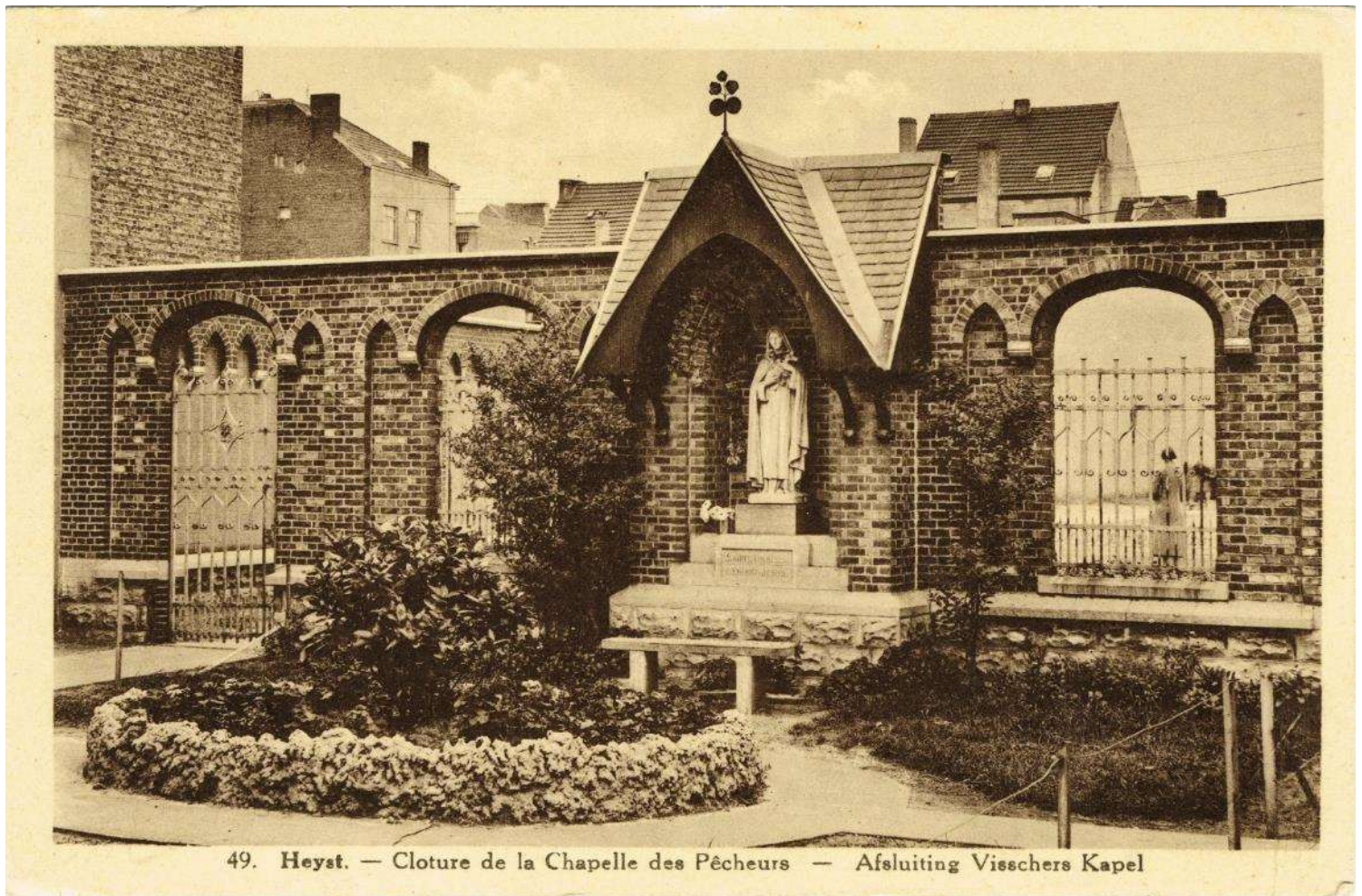

Oorspronkelijk stond de kapel helemaal alleen in de duinen, maar met de bouwwoede (begin reeds de 20ste eeuw) langs de kust en in de duinen zit ze op vandaag geprangd of zelfs gewurgd tussen de buildings.

Eerste renovatie (1927-1928)

Vijfendertig jaren later werd een eerste poging ondernomen om de kapel binnenin op te smukken. De muren werden uit bepleisterd en onderaan komt de houten lambrisering. Voor het altaar, waarop nooit een mis werd opgedragen, komt een mooi smeedijzeren afsluitingshekken. Links aan de muur staat op een sokkel het Petrusbeeld met een bootje in de hand als patroon van de vissers. Aan de rechterzijde werd een kaarsenhuisje met schouw aangebouwd. Achteraan op enkele meters van de kapel werd een dakkapel gebouwd voor het beeld van de kleine Theresia van Lisieux (1873-1897) die in het interbellum een zeer grote verering genoot. Deze heilige werd in 1925 heilig verklaard, feestdag 3 oktober.

49. Heyst. — Cloture de la Chapelle des Pêcheurs — Afsluiting Visschers Kapel

De dakkapel (1928) had een muur (weliswaar met vier hekkens) die de doorgang toeliet. Niettemin moest die afsluiting weggebroken worden om een vrije doorgang toe te laten. (wanneer? Is mij niet bekend).

Een kunstige smeedijzeren afsluiting voor het altaar. bemerk het klein Mariabeeld (60 cm) in die grote troonhemel, eveneens van Cornelius Bassens.

Daarom zal het beeld op een plecht (20 cm) geplaatst worden bij de eeuwfeestviering in 1992.

Heist s/ Mer a/ Zee
Chapelle des Pêcheurs-
Visscherskapel.

Tweede renovatie en restauratie (1992-1994)

Het eeuwfeest van de visserskapel 'Ster der Zee' verdiende een grondige aanpak. Deze neogotische kapel vroeg om ook binnenin in de stijl van de neogotiek gerenoveerd en gerestaureerd te worden.

Je moet weten dat het oude Mariabeeld van Cornelius Bassens op 1 februari 1995 uit haar troonhemel was gestolen.

Jozef Ackx, een oud-visser heeft een klein Mariabeeld gesneden (met het voetstuk 40cm hoog) en heeft dit in 1976 aan de kapel geschonken.

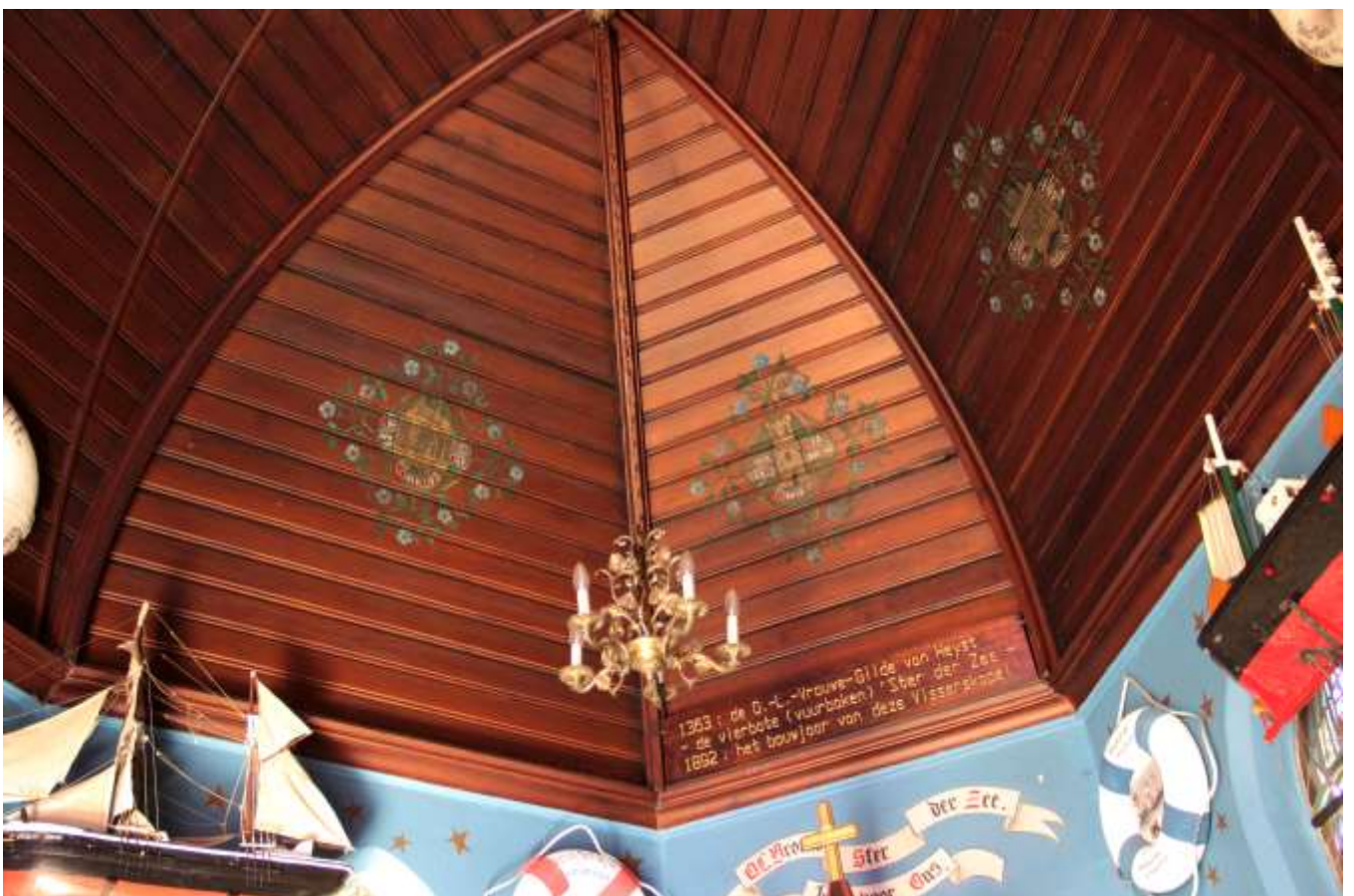
Pastoor Arnold Van de Sompele (1988-2005) heeft een kopie van het oorspronkelijke beeld laten maken door zijn Fillipijnse woodcarver Ramon Caguin. Het beeld meet 60 cm en in de troonhemel was plaats te over en kon het Mariabeeld geplaatst worden op de plecht (H. 20 cm), verhoogd dek bij de voorsteven van een schip.

De pastoor heeft bijhorende vakmanschap aangeworven om het beeld naar het oorspronkelijke te polychromeren. Zowel de vraag als het voorstel kwam van Marc Penninck en het atelier Landas uit Wingene om ook de kapel in de geest van de neogotiek een Mariaal look te geven. De pastoor was in de wolken en heeft de kunstenaar laten be- gaan.

De muren kregen een Mariaal-blauwe achtergrond en was bezaaid met gouden sterren. Op het plafond heeft hij drie Maria-titels uit de litanie van O.-L.-Vrouw geschilderd.

Het beeld-in-troon 'Ster der Zee' staat uitgebeeld en is omkranst naar de oude omschrijving: "een vrouw bekleed met de zon, met de maan onder haar voeten en een kroon van twaalf sterren" (Joh. 12,1). Op de banderol staat te lezen: O.-L.- Vrouw Ster der Zee, bid voor ons.

Op de zoldering werden drie passende aanroepingen geschilderd uit de litanie van O.-L.-V. van Loreto: gulden huis, b.v.o. - toren van David, b.v.o. - deur des hemels, b.v.o. Achteraan in het roosvenster staat de 'stella matitina' met de banderol "Morgenster, bid voor ons."

Het ganze vissersverhaal werd in 1994 in de zes brandglasramen weergegeven door het atelier Luc en Ingrid Mestdagh-Meyvaert uit Gent. De Noordzijde toont de zonnekant van het vissersberoep, terwijl de ramen aan de overkant laten zien hoe rampzalig de zee voor onze vissers kan zijn.

Renovatie (2016-2017)

De visserskapel is gebouwd op de grond (208,88m²) die de zusters O.-L.-V.-O. van Heist in 1891 hadden gekocht van de 'société anonyme de Heyst-sur-mer'. Op 31 maart 1934 wordt het perceel (waarop de visserskapel in 1892 was gebouwd) aan de Sint-Antoniusparochie te Heist geschonken en administratief geboekt onder V.Z.W. Parochiale Werken van de dekenij Brugge-Noord. De visserskapel is een beschermd monument krachtens een ministerieel besluit van 30.10.1985.

De parochiale werken van de dekenij Brugge-Noord wordt ontbonden en de visserskapel van Heist komt op 24 februari 2010 op naam van Decanale werken Blankenberge-Oostkust, afdeling Heist. Twee jaren later, op 29 februari 2012 ontvangt de Sint-Antoniusparochie de Visserskapel 'Stella maris' in volle eigendom met de opdracht deze als een goede huisvader te beheren.

Het is met die zorg voor ogen dat pastoor Philippe van den Driessche (2006-....) ingenieur-architect Hans Devlieger van Ariës architectuur & studiebureau (Brugge) aangesproken heeft om een dossier ter renovatie van het gebouw op te maken. Luc Monballyu heeft de werken, door het bouwbedrijf Yvan De Baets en zoon (Moerkerke) uitgevoerd, op de voet gevolgd.

Het gebouw kreeg een grondige aanpak en is prachtig gerestaureerd. Het dak werd nagezien en met natuurleien bedekt. Het zinkwerk en de afwatering vervangen en de vloer met de oude tegels geplaveid. Het voegwerk diende in de oorspronkelijke vorm hersteld te worden, d.w.z. met uitspringende voegen, knipvoeg in het vakjargon. De achterliggende dakkapel met het Theresiabeeld werd in volle luister opgefrist en geschilderd.

Alle ex-voto's, de negentwintig boeien en de drie scheepjes, hangen er; de negen fotokaders zijn opgeknaapt en terdege ingekaderd door 'inlijstingen Atelier Rubens'. De muren evenwel zijn hun mariale look 'Ster der Zee' kwijt en werden museaal overschilderd, d.w.z. witte muren zoals in een museum. Daar komt men alleen om te kijken wat er hangt of staat. In een kerk en kapel daarentegen komt men om te bidden met of zonder kaarsje en is er gelegenheid om te zitten (vroeger ook om te knielen) voor dat weesgegroetje.

Binnenin is de nis van de kaarsenkapel uitgebroken om plaats te geven aan het eikenhouten Petrusbeeld, gemaakt door Donaat Van Overschelde (2015) en aan de visserskapel geschonken door Arnold Van de Sompele, p. em.

FEESTELIJKE HEROPENING

Visserskapel gerenoveerd

*Vrijdag 14 juli 2017
om 19.30 uur*

Na een grondige renovatie nodigt de parochie Sint-Antonius Abt u uit voor een korte plechtigheid gevolgd door een receptie bij de visserskapel in de Albatrosstraat Heist

artistieke restauratie (1992)... ? oud of nieuw ? museale renovatie (2017)

op artisanale wijze geschilderd in de geest de neogotiek -
 t.g.v. de eeuwfeestviering van de visserskapel 'ster der zee'. 1992
 25 jaren later is het mariaal blauw met gouden sterren
 op museale wijze met wit overschilderd. 2017.

Het kan geslaagd heten, maar de ziel van de visserskapel is teloor gegaan. A. Van de Sompele, p. em.